

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

693

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het grote tekort aan zwemleraren en de risico's voor de zwemveiligheid* (ingezonden 12 oktober 2021).

Antwoord van Staatssecretaris **Blokhuis** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 15 november 2021).

Vraag 1

Weet u dat veel zwemscholen en zwembaden op dit moment personeelstekorten hebben? Bent u er van op de hoogte dat de meeste zwemscholen en zwembaden met allerlei noodmaatregelen en kunstgrepen de boel overeind houden maar dat dit nauwelijks lukt, vooral door een tekort aan zweminstructeurs en toezichthouders?¹

Antwoord 1

Naast de berichtgeving in de media ontvang ik van de Nationale Raad Zwemveiligheid ook signalen dat (goed) zwembadpersoneel schaars is en dat zwembadexploitanten zich genoodzaakt zien om in creatieve noodverbanden oplossingen te vinden.

Vraag 2

Hoe ernstig is het probleem volgens u precies? Wat zijn hiervan volgens u de oorzaken?

Antwoord 2

De oorzaken van deze krapte op de arbeidsmarkt zijn divers en beperken zich niet tot de zwembadbranche. Het CBS becijferde dat Nederland in het derde kwartaal van 2021 vrijwel alle branches te maken hebben met een groot personeelstekort. Voor iedere 100 werkzoekenden bestaan 106 vacatures. Gemiddeld geeft ongeveer een kwart van de ondernemers (23%) aan dat personeelstekort op dit moment de voornaamste belemmering voor hun bedrijfsvoering is.

Voor ondernemers uit de cultuur, sport en recreatie is dit lager dan het gemiddelde, namelijk 14 procent. De inventarisatie van ZwembadBranche

¹ ZwembadBranche, 29 september 2021, «Inventarisatie personeelstekort» (<https://www.zwembadbranche.nl/inventarisatie-personeelstekort/> en <https://nl.research.net/results/SM-53GZ5TTY9/>)

bevestigt het beeld dat op veel plekken geschoold personeel moeilijk te vinden is en dat dit evenzo geldt voor zwembadpersoneel.

Vraag 3

Weet u dat veel genoemde oorzaken van dit tekort onderbetaald werk is (relatief laag salaris voor belangrijk werk, met hoge werkdruk en verantwoordelijkheden), maar ook dat de administratieve taken zijn toegenomen en dat het beroep de laatste jaren aan gezag heeft ingeboet, onder andere door de versnippering aan taken en de marktwerking?^{2 3 4 5}

Antwoord 3

In het contact dat ik heb met de branche merk ik dat veel zwembadmedewerkers dit werk doen vanuit een roeping en het grote zwemhart dat ze hebben. Daar profiteren hele generaties van op weg naar zwemveiligheid en zwemplezier.

Hoewel ik de geluiden herken kan ik moeilijk inschatten in hoeverre het beroep aan gezag heeft ingeboet als gevolg van versnippering aan taken, aangezien exploitatie van zwembaden lokaal geregeld is.

Vraag 4

Welke gevolgen kan het grote tekort aan zwempersoneel volgens u hebben?

Antwoord 4

Een groot tekort aan zwembadpersoneel leidt uiteindelijk mogelijk tot (langere) wachtlijsten voor zwemles en beperkte bruikbaarheid van het beschikbare zwemwater.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het ernstig is dat zowel de zwemveiligheid als de maatschappelijke functie van het zwembad onder druk komen te staan als er te weinig zwemleraren zijn, daardoor groepen groter worden, zwembaden gedeeltelijk dicht gaan (waardoor het zo belangrijke onderhouden van vaardigheden minder plaats kan vinden), en ook activiteiten zoals bewegen voor ouderen of mensen met chronische aandoeningen geschrapt worden?

Antwoord 5

Ik deel de mening dat zwembaden een belangrijke maatschappelijke functie hebben voor jong en oud en dat het onwenselijk is als deze onder druk komt te staan.

Vraag 6

Welke oplossingen ziet u voor dit probleem? Welke maatregelen kunt u vanuit uw rol en verantwoordelijkheid nemen om hier iets aan te doen?

Antwoord 6

Het tekort aan personeel laat zich niet van de ene op de andere dag oplossen, omdat op de gehele arbeidsmarkt krapte heerst en voor deze functies scholing vereist is. De oplossing begint bij een inzet op instroom en behoud van geschoold personeel.

Aangezien zwemmen een publieke taak is die bij de gemeenten belegd is, zie ik voor de rijksoverheid vooral een faciliterende en ondersteunende rol weggelegd. Om die reden heb ik het nationaal plan zwemveiligheid ondersteund waarin ruim aandacht is voor oplossingsrichtingen voor dit probleem. Enkele concrete voorbeelden van de werkzaamheden die plaatsvinden zijn:

² ZwembadBranche, 28 september 2021, «Hoge werkdruk en een gering salaris: «waar doe ik het allemaal voor?»» (<https://www.zwembadbranche.nl/hoge-werkdruk-en-een-gering-salaris-waar-doe-ik-het-allemaal-voor/>)

³ Zwembadbranche, 7 oktober 2021, «Help! De badmeester verzuipt!» (<https://www.zwembadbranche.nl/help-de-badmeester-verzuipt/>)

⁴ ZwembadBranche, 27 augustus 2021, «Op naar Den Haag?» (<https://www.zwembadbranche.nl/op-naar-den-haag/>)

⁵ ZwembadBranche, 20 juli 2021, «Tekort aan personeel: tijd om de noodklok te luiden?» (<https://www.zwembadbranche.nl/tekort-aan-personeel-tijd-om-de-noodklok-te-luiden/>)

- Verbeteren samenwerking in de keten van opleiding, werving en behoud van personeel in de zwembadbranche. Daarmee sluiten de wensen van en eisen aan zwembadpersoneel beter op elkaar aan.
- Ontwikkelen van communicatiemiddelen die bijdragen aan een positief imago van werken in het zwembad met als doel meer trots voor het eigen werk te hebben en uit te dragen.
- De rol van stagebegeleiders in zwembaden wordt nader vormgegeven waarbij de Nationale Raad Zwemveiligheid (NRZ) en de Werkgevers in Zwembaden en Zwemscholen (WiZZ) in 2022 een convenant willen aangaan met de MBO Raad. Goede stagebegeleiders moeten bijdragen aan een adequate doorstroom naar de werkvloer.

Tot slot verkent de NRZ samen met de WiZZ, mbo's en bonden hoe zwemopleidingen beter op elkaar kunnen aansluiten en of een gezamenlijk opleidingscentrum van betekenis zou kunnen zijn voor de branche.

Vraag 7

Kunt u deze vragen in ieder geval beantwoorden voor het wetgevingsoverleg Sport en Bewegen?

Antwoord 7

Ja.